

Інформація  
по флагманським проєктам з безбар'єрності, які реалізуються в Одеській  
області

На сьогодні, на території Одеської області успішно виконуються флагманські проєкти з безбар'єрності за різними напрямками.

**Флагманський проєкт Міністерства охорони здоров'я України.**

1. «Розвиток системи реабілітаційної допомоги».

Метою створення мережі реабілітаційних закладів є впровадження надання відповідних послуг в стаціонарних умовах в усіх медичних установах кластерного та надкластерного рівня.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2023 № 174 «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» передбачено функціонування відділень стаціонарної реабілітації у всіх кластерних закладах охорони здоров'я та багатопрофільних закладах охорони здоров'я надкластерного рівня.

Водночас набуває подальшого розвитку реабілітація на рівні громад шляхом запровадження реабілітаційних послуг у загальних закладах охорони здоров'я.

Загалом в області реабілітаційна допомога надається у 40 закладах охорони здоров'я, з них 25 надають реабілітаційну допомогу в стаціонарних умовах та 15 - в амбулаторних умовах

У межах спроможної мережі реабілітаційну допомогу в стаціонарних умовах надають 12 закладів охорони здоров'я, в амбулаторних умовах - 13 закладів охорони здоров'я.

У 2026 році договори з Національною службою здоров'я України (далі - НСЗУ) за пакетом медичних послуг № 53 «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у стаціонарних умовах» уклали 15 закладів охорони здоров'я, за пакетом медичних послуг № 54 «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям в амбулаторних умовах» - 25 закладів охорони здоров'я.

Основними завданнями на поточному етапі залишаються забезпечення відповідності закладів охорони здоров'я вимогам НСЗУ, належне кадрове укомплектування реабілітаційних команд, зміцнення матеріально-технічної бази та подальший розвиток реабілітаційних підрозділів.

Адміністраціями закладів охорони здоров'я вживаються необхідні заходи щодо забезпечення кадрової спроможності реабілітаційних команд, удосконалення матеріально-технічної бази та приведення діяльності реабілітаційних підрозділів у відповідність до вимог НСЗУ, у тому числі із залученням міжнародної технічної допомоги та фінансових донорів.

Наразі, актуальним питанням для відповідних лікарень залишається матеріально-технічне та кадрове забезпечення реабілітаційних відділень, що є ключовим для контракування з НСЗУ за пакетами виконання програми медичних гарантій.

Адміністрацією закладів охорони здоров'я, в яких передбачено розбудову визначених структурних підрозділів вживаються необхідні заходи щодо залучення до реалізації проєктів міжнародних фінансових донорів.

Серед організацій, якими розглядається питання підтримки закладів охорони здоров'я з питань розбудови реабілітаційних відділень: «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit», «Expertise France», представники проєкту «APPU» та інші. З метою створення мережі реабілітаційних центрів в області, до реалізації проєкту залучено міжнародних партнерів, агенцію «Expertise France», про що 6 лютого 2025 року підписано Меморандум.

В рамках даної програми 5 закладів охорони здоров'я Одеської області отримують відремонтовані та забезпечені необхідним обладнанням реабілітаційні відділення та Центри ментального здоров'я: комунальне некомерційне підприємство «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради та комунальне некомерційне підприємство «Біляївська багатoproфільна лікарня» Біляївської міської ради Одеської області - відділення реабілітації, комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради, комунальне некомерційне підприємство «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради, комунальне некомерційне підприємство «Білгород-Дністровська міська багатoproфільна лікарня» Білгород-Дністровської міської ради Одеської області та комунальне некомерційне підприємство «Роздільнянська багатoproфільна лікарня» Роздільнянської міської ради Одеської області - Центри ментального здоров'я.

В Одеській області вже працюють повною мірою та законтрактовані з НСЗУ за відповідним пакетом 10 центрів ментального здоров'я (в комунальних некомерційних підприємствах «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради, «Міська клінічна лікарня № 10» Одеської міської ради, «Подільська міська лікарня» Подільської міської ради Подільського району Одеської області, «Білгород-Дністровська міська багатoproфільна лікарня» Білгород-Дністровської міської ради Одеської області, «Березівська міська центральна лікарня» Березівської міської ради Одеської області, «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради», «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я» Одеської обласної ради, «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради, «Роздільнянська багатoproфільна лікарня» Роздільнянської міської ради, «Біляївська багатoproфільна лікарня» Біляївської міської ради.

Комунальним некомерційним підприємством «Балтська багатoproфільна лікарня» Балтської міської ради укладено меморандум про співпрацю з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України щодо підтримки закладу в питаннях створення реабілітаційного відділення.

В межах проєкту медичним закладом вже отримано профільне обладнання на суму 816,777 тис. грн.

Також, відповідно до цільової програми «Здоров'я» Балтської міської ради передбачено видатки на розбудову реабілітаційного відділення. Рішенням Березівської міської ради затверджено експертну оцінку від 03.01.2025 № 300-К щодо кошторисної частини проєктної документації на проведення ремонтних робіт в комунальному некомерційному підприємстві «Березівська міська

центральна лікарня» Березівської міської ради, загальна вартість будівельних робіт складає 28 235,917 тис. грн.

Також, зазначимо, що 6 комунальних закладів охорони здоров'я також надають реабілітаційну допомогу дитячому населенню та уклали договір з НСЗУ за пакетом медичних послуг «Медична реабілітація немовлят, які народилися передчасно та / або хворим протягом перших трьох років життя».

Зокрема, комунальним некомерційним підприємством «Арцизька центральна опорна лікарня» Арцизької міської ради частково укомплектовано необхідний кадровий склад, що дало можливість розпочати надання реабілітаційної допомоги дитячому населенню та укласти договір з НСЗУ у поточному році.

Крім того, в рамках виконання обласної цільової програми «Здоров'я Одещини» на 2024-2026 роки в поточному році за кошти обласного бюджету закуплено реабілітаційне обладнання для закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування на суму понад 65 млн. грн: для комунального некомерційного підприємства «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради на суму 3 266 тис. грн та для комунального некомерційного підприємства «Одеський обласний лікарсько-фізкультурний диспансер» Одеської обласної ради - на суму 61 799 тис. грн.

У межах реалізації флагманських проєктів у сфері охорони здоров'я в Одеській області протягом звітного періоду вжито ряд заходів, спрямованих на забезпечення фізичної, інформаційної та цифрової безбар'єрності закладів охорони здоров'я.

Зокрема, у частині забезпечення фізичної доступності: здійснюється поетапне облаштування закладів охорони здоров'я пандусами, поручнями та безбар'єрними входами; встановлюються кнопки виклику персоналу для маломобільних груп населення; проводиться адаптація санітарних приміщень відповідно до потреб осіб з інвалідністю.

У напрямі цифрової безбар'єрності: забезпечено функціонування електронної системи запису до лікаря; впроваджено електронні медичні інформаційні системи; здійснюється розвиток дистанційних форм надання медичних консультацій.

У сфері інформаційної доступності: оновлюються інформаційні матеріали у доступних та зрозумілих форматах; впроваджуються елементи навігації у закладах охорони здоров'я, у тому числі з урахуванням потреб осіб з порушенням зору.

Робота у зазначеному напрямку триває. Заплановано подальше впровадження заходів з підвищення рівня доступності медичних послуг, у тому числі шляхом залучення додаткових джерел фінансування.

## **Флагманські проєкти Міністерства соціальної політики України.**

### **2. «Раннє втручання».**

В області продовжується робота щодо створення системи надання послуг раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя.

Щорічно Одеською обласною радою затверджуються плани заходів щодо розвитку системи раннього втручання.

Рішенням ради від 24.12.2024 (протокол № 5) затверджено План роботи ради на 2025 рік.

Протягом 2025 року проведено 4 засідання ради, на яких були розглянуті 12 актуальних питань щодо розвитку системи раннього втручання, прийняті відповідні рішення.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції створення та розвитку системи раннього втручання на період до 2026 року» та Плану роботи обласної ради з питань раннього втручання Одеським обласним центром соціальних служб на початку 2025 року був розроблений рекомендаційний лист для центрів соціальних служб, центрів надання соціальних послуг та територіальних громад, в яких відсутні комунальні надавачі соціальних послуг, з метою активізації роботи у напрямку інформування населення щодо надання послуги раннього втручання, зокрема за допомогою соціальної реклами, шляхом проведення роз'яснювальної роботи серед населення, через засоби масової інформації, тощо.

Одеський обласний центр соціальних служб надіслав для розповсюдження буклет з таблицею для оцінки розвитку дітей до 3-х повних років «Червоні прапорці», в тому числі в соціальних мережах та веб-сайтах територіальних громад.

Крім того, Одеський обласний центр соціальних служб переніс скринінг (таблиця для оцінки розвитку дітей до 3-х повних років) для спрощення друку в формат Word та рекомендував фахівцям із соціальної роботи та соціальним працівникам заповнювати відповідний скринінг під час заповнення акту оцінки потреб сім'ї / особи у разі виховання у сім'ї малюків із ймовірним порушенням розвитку та у разі підтвердження одного з чинників скринінгу направляти сім'ї для консультації до центрів раннього втручання.

Щомісячно центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг та територіальні громади (в яких відсутні ЦСС та ЦНСП) надають КУ ООР «Центр соціальних служб» інформацію про проведenu роботу, щодо проведення скринінгу та направлення до центрів раннього втручання.

Також, 52 громади, в тому числі центри соціальних служб та центри надання соціальних послуг, розмістили інформацію про центри раннього втручання та посилання на скринінг «Червоні прапорці» на офіційних сайтах та в соціальних мережах.

Комунальною установою Одеської обласної ради «Центр соціальних служб» за підтримки Міжнародного комітету порятунку в Україні (IRC) роздруковані 500 примірників брошури «Раннє втручання».

Також, роздрукована брошура, розроблена КУ ООР «Центр соціальних служб», у кількості 200 примірників та брошура «Червоні прапорці» у кількості 300 примірників.

Окрім цього, з початку року Центром включено тему «Раннє втручання» до програми навчання кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни / піклувальники, усиновлювачі та патронатні вихователі.

Під час занять кандидатам надається інформація про:

- суть послуги раннього втручання;
- хто може її надавати;
- чинники, що можуть свідчити про необхідність звернення;
- як самостійно провести первинний скринінг розвитку дитини;
- де в області можна отримати відповідні послуги.

54 громади, в тому числі центри соціальних служб та центри надання соціальних послуг розмістили інформацію про центри раннього втручання та посилення на скринінг на офіційних сайтах та в соціальних мережах.

Також, працює сайт <http://www.odesarv.org.ua>, на якому розміщено відеоролик, який розкриває сутність та основні принципи послуги раннього втручання.

Зазначений відеоролик розміщено на офіційному вебсайті Департаменту соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації, на якому ведеться окрема рубрика «Раннє втручання».

Інформація про розвиток системи раннього втручання активно поширюється в соціальних мережах. Зокрема, обласний методичний центр раннього втручання (далі - Методичний центр) веде сторінки у соціальних мережах Facebook і Instagram; на офіційному сайті Красносільської сільської ради розміщено дорожню мапу для батьків, які виховують дітей, які перебувають у зоні ризику отримати інвалідність; у Facebook існує група «Білгород-Дністровський кабінет раннього втручання».

У 2025 році в Одеській області були проведені наступні інформаційні заходи:

- 09.07.2025 - в Подільській громаді відбувся захід у форматі адвокаційної кампанії «World Cafe», де були присутні представники освіти, охорони здоров'я, фахівці соціальної сфери та батьки дітей з особливими освітніми потребами;

- 17.07.2025 - у м. Білгород-Дністровський в рамках проєкту «Впровадження послуги раннього втручання на місцевому рівні в Одеській області та Миколаївській областях», фахівці відділення РВ (Гакотіна О., Місюк О.) були учасниками заходу «Раннє виявлення порушень розвитку у дітей раннього та дошкільного віку».

- 01.08.2025 - зустріч з батьківською спільнотою Миколаїв-Баштанка.

Створення активної спільноти батьків дітей з інвалідністю Одеської та миколаївської областей. Вибір координатора спільноти. Обговорення перших кроків роботи;

- 07.08.2025 - зустріч з в.о. директора Департаменту соціальної, сімейної політики та охорони здоров'я Білгород-Дністровської міської ради.

Розповсюдження інформації про послугу РВ та УАРВ на офіційному сайті міста та соцмережах;

- 14.08.2025 участь у нараді Державної служби у справах дітей України.

Обговорення ролі служб у справі дітей у створенні системи раннього втручання.

20.08.2025 - зустріч з директоркою Білгород-Дністровського ІРЦ з питання налагодження співпраці та направлення до послуги РВ;

- 20.08.2025 - Координаційна рада із забезпечення права дитини на зростання в сімейному оточенні в Одеській області;

- 28.08.2025 - участь у зустрічі-знайомстві уповноважених органів та надавачів соціальних послуг (Миколаївська та Дніпропетровська області) в межах участі в межах Проєкту надання фінансової допомоги у вигляді малих грантів для соціальних послуг сім'ям з дітьми та дітям та/або послуги раннього втручання в Україні. Отримання пояснень щодо впровадження малих грантів для надання послуги раннього втручання в громадах;

- 20.09.2025 - Форум в межах проєкту «Стійкі сім'ї - стійке майбутнє: трансформація системи догляду за дітьми в Одеській та Миколаївській областях» від ЮНІСЕФ та УФГЗ. Ознайомлення з досвідом надання послуги РВ в Одеській та Миколаївській областях;

- 29.09.2025 - нарада для керівників інклюзивно-ресурсних центрів у співпраці з представниками управлінь та відділів освіти міських, селищних і сільських рад. Захід було присвячено питанням забезпечення інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами на тему: «Послуга раннього втручання. Вектори взаємодії». (м. Миколаїв). Проведення інформаційних сесій «Розвиток сімейних форм виховання та послуги раннього втручання» в районах Одеської області. Інформування громад про послугу раннього втручання та можливості її фінансування:

29.10.2025 – Березівський район;

05.11.2025 – Подільський район;

12.11.2025 – Роздільнянський район;

19.11.2025 – Білгород-Дністровський район;

26.11.2025 – Болградський район;

03.12.2025 – Ізмаїльський район;

10.12.2025 – Одеський район;

- 15.10.2025 - семінар «Раннє виявлення порушень розвитку у дітей раннього та дошкільного віку». Для фахівців соціальної, медичної та освітньої сфер Болградської та Кілійської територіальних громад Одеської області. Метою тренінгу було підвищення обізнаності фахівців щодо раннього виявлення порушень розвитку у дітей раннього та дошкільного віку та вдосконалення їхніх професійних навичок для своєчасної допомоги, а також налагодження ефективного механізму перенаправлення до спеціалістів і служб підтримки.

Знайомство з послугою раннього втручання та з законодавчою базою;

- 20.10.2025 - онлайн-зустріч з працівниками «Служби соціальної підтримки сімей» Білгород-Дністровського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Захід було присвячено питанню перенаправлення до послуги РВ;

- 27-28.11.2025 - Регіональний форум «Послуга раннього втручання – стале впровадження в громадах». Присутні представники територіальних громад Одеської та Миколаївської областей, а також спікерів з м. Києва та м. Харкова.

Працювали у трьох напрямках: мережування та адвокація батьків; створення системи РВ та реалізація послуги РВ в громадах; навчання та професійна підтримка фахівців РВ.

Щомісячно проводяться зустрічі у батьківському клубі «Поговоримо про наше...»; для привернення уваги молоді до послуги раннього втручання щомісячно проводяться зустрічі-тренінги, кіноклуб з обговоренням фільмів на

соціальну тематику, творчі майстерні в інклюзивному молодіжному клубі «Green light» тощо.

Обласною комплексною програмою соціальної підтримки населення на 2024-2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області», затвердженою розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 29.12.2024 № 1210/А-2023, у 2025 році видатки на забезпечення функціонування системи раннього втручання шляхом підготовки відповідних міждисциплінарних команд становили 50,0 тис. грн.

У листопаді 2025 року 30 фахівців пройшли таке навчання за рахунок коштів обласного бюджету та отримали відповідні сертифікати.

Це фахівці з наступних громад: Доброславська, Одеська ТГ, Великодальницька ТГ, Нерубайська ТГ, Ананьївська ТГ, Кодимська ТГ, Красносільська ТГ, Березівська ТГ, Кілійська ТГ, Овідіопольська ТГ.

Також в 2025 році проведено навчання команд раннього втручання пілотних громад Одеської області: Одеська Ізмайльська, Кодимська, Болградська, Кілійська, Березівська, Балтська, Ясківська, Південнівська.

На даний час з навчених громад, тільки Південнівська та Балтська громади знайшли ресурс надавати послугу раннього втручання

У 2025-2026 роках розпочатий процес навчання команди раннього втручання та надання послуги раннього втручання в Доброславській громаді за рахунок грантових коштів за підтримки БФ «Вітри змін».

Групою експертів Методичного центру проводиться навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців структурних підрозділів соціального захисту населення сільських, селищних і міських територіальних громад з питань раннього втручання.

Також, Методичним центром проводяться тренінги за Програмою навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців, задіяних в управлінні системою раннього втручання, затвердженою Наказом Міністерства соціальної політики України від 29.09.2021 № 552.

Дитячі заклади охорони здоров'я територіальної громади м. Одеса, а саме КНП «Дитяча міська поліклініка № 2» ОМР та КНП «Дитяча міська поліклініка № 6» ОМР впроваджують заходи з раннього втручання, що відносяться до їх компетенції - розділ VII - Впровадження послуги раннього втручання Міської цільової програми «Рівність» на 2023-2025 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03 травня 2023 року № 1142-VIII.

В рамках виконання заходів Міської цільової програми в КНП «Дитяча міська поліклініка № 2» Одеської міської ради та КНП «Дитяча міська поліклініка № 6» Одеської міської ради функціонують кабінети раннього втручання, де проводиться прийом та консультування маленьких пацієнтів, що проживають як у місті Одесі так і Одеській області, а також тих сімей, що виїхали за межі України.

Продовжується робота онлайн-груп психологічної підтримки для фахівців раннього втручання за участі міжнародних експертів Європейської асоціації раннього втручання Eurlyaід та регулярно проводяться підготовчі навчальні семінари для роботи з сім'ями з травмою, горем та втратою, які проводять українські та міжнародні експерти.

Для ефективної роботи з впровадження послуги раннього втручання в дитячих закладах м. Одеса проводиться навчання спеціалістів команд раннього втручання м. Одеса для дитячих поліклінік, навчання проводиться безкоштовно за рахунок Міської цільової програми «Безбар'єрна Одеса» Одеської міської ради.

Спеціалістами з навчання команд дитячих міських поліклінік м. Одеса з раннього втручання проведені тренінги для батьків / законних представників дітей, які мають порушення розвитку, інвалідність чи ризик її виникнення, всього 300 осіб.

Департаментом охорони здоров'я Одеської міської ради були надані пропозиції щодо збільшення фінансування на 2025 рік Міської програми «Безбар'єрна Одеса» на 2023-2025 роки, до розділу VII - Впровадження послуги раннього втручання, п.7.3, п.7.4, п.7.5, п.7.6 - для підготовки спеціалістів раннього втручання з числа медичних працівників дитячих міських поліклінік - всього - 1500000,0 грн. За рахунок збільшення фінансування було відповідно збільшено кількість тренінгів для батьків чи законних представників дітей міста Одеси, які мають порушення розвитку, інвалідність чи ризик її виникнення.

Кількість інформаційних кампаній, в тому числі відео матеріали, календарі для підвищення освіченості суспільства про надання послуги раннього втручання у м. Одеса та її отримання зросла.

Не менше 1000 осіб мали можливість отримати зазначену інформацію.

На виконання рішення Міжвідомчої координаційної комісії з питань надання послуги раннього втручання Одеської міської ради від 19 червня 2024 року, враховуючи потреби у послугі раннього втручання, створені нові мультидисциплінарні команди ще в 2-х закладах - КНП «Дитяча міська поліклініка № 5» Одеської міської ради та КНП «ДКДЦ ім. Ак. Б.Я. Резніка» Одеської міської ради.

В межах виконання заходів Міської цільової програми «Безбар'єрна Одеса» на 2023-2025 роки, в липні 2025 року проведена Міжнародна конференція «Літня школа раннього втручання».

Методичним центром щотижня проводиться онлайн-супервізія для команд раннього втручання Одеської області.

На супервізії команди представляють випадки зі своєї роботи та мають можливість отримати ідеї та рекомендації для покращення ефективності роботи.

На 01.01.2026 послугу раннього втручання у 10 установах і закладах системи соціального захисту і охорони здоров'я отримали / отримує понад 605 сімей (дітей).

В межах продовження реалізації в області флагманського проєкту «Раннє втручання» в планах на 2026 рік обласна рада з питань раннього втручання передбачає продовжити роботу щодо:

- навчання та підвищення кваліфікації представників влади, спеціалістів, громадських організацій, які задіяні в створенні системи раннього втручання в Одеській області;

- участі надавачів соціальних послуг в експериментальному проєкті щодо запровадження договірної форми надання соціальної складової послуги раннього втручання;

- проведення моніторингу якості послуги раннього втручання в Одеській області;
- підготовки до проведення Міжнародної конференції «Літня школа раннього втручання»;
- планування та проведення заходів для батьків та членів родин дітей з інвалідністю та групи ризику для підтримки їх потенціалу щодо виховання дітей та створення умов для їх найкращого розвитку;
- інформування населення щодо надання послуги раннього втручання, зокрема за допомогою соціальної реклами, шляхом проведення роз'яснювальної роботи серед населення, у тому числі сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- діяльності органів управління освітою, закладів освіти, інклюзивно-ресурсних центрів області з питань інформаційної підтримки та сприяння у реалізації послуги раннього втручання в громадах, практична взаємодія фахівців інклюзивно-ресурсних центрів з фахівцями раннього втручання у роботі з дітьми та їхніми сім'ями, залучення фахівців інклюзивно-ресурсних центрів до заходів підвищення компетенцій / кваліфікації у рамках реалізації завдань Національної стратегії створення безбар'єрного простору до 2030 року.

Також, Рішенням Одеської обласної ради від 24.12.2025 (протокол № 4) було затверджено План заходів щодо розвитку системи раннього втручання на 2026 рік.

Протягом січня-серпня 2026 року проведено 2 засідання ради, на яких були розглянуті 10 актуальних питань щодо розвитку системи раннього втручання, прийняті відповідні рішення.

З метою активізації роботи у напрямку інформування населення щодо надання послуги раннього втручання, зокрема за допомогою соціальної реклами, шляхом проведення роз'яснювальної роботи серед населення через засоби масової інформації Комунальною установою Одеської обласної ради «Центр соціальних служб» (далі - Центр соціальних служб) був розроблений рекомендаційний лист для центрів соціальних служб, центрів надання соціальних послуг та територіальних громад, в яких відсутні комунальні надавачі соціальних послуг, тощо.

Майже усі громади, в тому числі центри соціальних служб та центри надання соціальних послуг, розмістили інформацію про центри раннього втручання та посилення на скринінг на офіційних сайтах та в соціальних мережах.

У межах Національного тижня безбар'єрності були проведені інформаційні, просвітницькі та підтримувальні заходи, спрямовані на підвищення обізнаності щодо важливості доступності, інклюзії та підтримки сімей, які виховують дітей раннього віку.

Одним із заходів був проведений онлайн-семінар «Раннє втручання та доступність соціальних послуг для сімей з дітьми», присвячений питанням безбар'єрності, доступності послуги раннього втручання та створення інклюзивного середовища для дітей і родин в партнерстві з Центром соціальних служб та Українською асоціацією раннього втручання.

Семінар був проведено Ольгою Гакотіною - завідувачкою відділенням раннього втручання Білгород-Дністровського центру соціальної підтримки дітей

та молоді з психічними розладами, тренер РВ, практичним психологом, та Світланою Вашестік - керівником комунальної установи «Центр раннього втручання, соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями» Овідіопольської селищної ради.

Захід був спрямований на підвищення обізнаності фахівців соціальної сфери щодо важливості раннього виявлення порушень розвитку у дітей, міжвідомчої взаємодії та створення доступного середовища для кожної дитини й родини. Під час семінару учасники обговорили питання щодо: значення послуги раннього втручання для підтримки розвитку дитини; своєчасного виявлення порушень розвитку та факторів ризику; доступності соціальних, медичних та освітніх послуг; міжвідомчої взаємодії у підтримці сімей; принципів безбар'єрності та інклюзивного підходу в роботі з родинами.

Повний запис семінару розміщений за посиланням: [https://drive.google.com/drive/folders/1qcGeq0yJ7Jig87\\_1PQLrnbzcl1OyFF9?usp=sharing](https://drive.google.com/drive/folders/1qcGeq0yJ7Jig87_1PQLrnbzcl1OyFF9?usp=sharing)

Також був проведений флешмоб «Одне слово про раннє втручання» серед сімей, які отримують послугу раннього втручання» - створено відео за участю батьків, які поділилися одним словом, що найкраще описує їхній досвід отримання послуги раннього втручання. Відео стало важливим прикладом того, як своєчасна підтримка допомагає сім'ям відчувати впевненість, прийняття та партнерство у процесі розвитку дитини.

Посилання на відео <https://www.facebook.com/reel/4059417724348186/>

Проведені заходи сприяли поширенню цінностей безбар'єрності, підвищенню обізнаності щодо раннього втручання та підтримці сімей у громаді.

Також, в місті Одесі проведено дводенний тренінг для надавачів соціальних послуг на тему: «Раннє втручання та підтримка сімейних форм виховання: ефективні практики соціальної роботи з дітьми та родинами».

Під час тренінгу було розглянуто: Досвід впровадження послуги раннього втручання в Одеській області; питання міжвідомчої взаємодії для ефективного впровадження послуги раннього втручання. Виявлення та направлення; Перспективи впровадження послуги раннього втручання в громадах.

В межах виконання заходів Міської цільової програми «Безбар'єрна Одеса» у 2026 році розпочалась підготовка до проведення у вересні 2026 року Міжнародної конференції «Школа раннього втручання».

На 01.09.2026 послугу раннього втручання у 12 установах і закладах системи соціального захисту і охорони здоров'я отримали / отримують близько 500 сімей (дітей).

### 3. «Підтримане проживання».

З 2013 року на базі Одеського дитячого будинку-інтернату функціонує відділення підтриманого проживання, яке розраховане на 40 ліжко-місць, в якому соціальну послугу підтриманого проживання отримують 38 осіб (дівчат).

З 2017 року на базі зазначеного відділення облаштовано «соціальний гуртожиток» на 10 осіб, з кімнатами на 2 особи та кухнею-студією, оснащеною сучасною електропобутовою технікою.

На 01.09.2026 в Білгород-Дністровському та Одеському центрах соціальної підтримки дітей та молоді з психічними розладами (далі - Білгород-

Дністровський Центр та Одеський Центр), підпорядкованих Департаменту соціальної та сімейної політики Одеської обласної державної адміністрації, функціонують відділення підтриманого проживання для молоді (від 18 до 35 років) з інвалідністю в наслідок психічних розладів.

Соціальну послугу підтриманого проживання в Білгород-Дністровському Центрі отримують 8 осіб, в Одеському Центрі - 20 осіб.

Після проходження трудового стажування підопічні відділення підтриманого проживання Одеського Центру за висновком реабілітаційної комісії працевлаштовуються в установі на вакантні посади, які не потребують спеціальної освіти: прибиральниця, двірник, посудомийка, роздавальниця, кухонний працівник.

На 01.09.2026 в Одеському Центрі працевлаштовано 6 осіб.

Крім того, на 01.09.2026 послугу «Підтримане проживання» отримують: у Комунальній установі «Геріатричний дім милосердя імені Святого цілителя Пантелеймона» Одеської міської ради 3 особи (2 особи похилого віку, 1 особа з інвалідністю) та у Комунальній установі «Центр реабілітації осіб з вадами психофізичного розвитку» Одеської міської ради 13 осіб з інвалідністю.

Також у разі потреби послугу «Підтриманого проживання» планується надавати у КУ «Бессарабський соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».

## **Флагманські проєкти Міністерства у справах ветеранів України**

### 4. «Формула гідного повернення до цивільного життя».

В усіх 91 територіальній громаді Одеської області в ЦНАПах запроваджено «Єдине вікно» для ветеранів.

Для надання адмінпослуг на дому за зверненнями громадян та оформлення соціальних гарантій, 14 ЦНАПів територіальних громад (Арцизької, Біляївської, Болградської, Кодимської, Роздільної, Чорноморської міських рад,

Доброславської, Любашівської; Окнянської, Тарутинської селищних рад, Виноградівської, Саф'янівської, Старокозацької, Шабівської сільських рад) отримали мобільні кейси.

Активно використовують їх 4 громади: Біляївська міська, Окнянська селищна, Староказацька та Шабівська сільські ради (більше 400 виїздів).

Інші територіальні громади практикують виїзні прийоми та віддалені робочі міста. Якщо є потреба, використовується транспорт територіальної громади.

На території Одеської області функціонують ветеранські простори у 8 територіальних громадах, що дозволяє централізовано надавати соціальні, консультаційні та реабілітаційні послуги ветеранам війни, а саме:

- Біляївська міська рада - Ветеран ХАБ "Сила нації";
- Вигодянська сільська рада - Ветеранський хаб при КУ "Центр надання соціальних послуг" Вигодянської сільської ради;
- Доброславська селищна рада - "VETERAN HUB DOBROSLAV" та ветеранські центри-простори у Шомполівському та Трояндівському старостинських округах;

- Одеська міська рада - КУ «Сервісний офіс «ХАБ ВЕТЕРАН», ГО «Ветеран ХАБ ОДЕСА»;
- Комунальна установа «Одеський обласний центр підготовки населення до національного спротиву та захисту ветеранам війни»;
- Теплодарська міська рада - Ветеранський простір (ХАБ) у КУ "Центр надання соціальних послуг Теплодарської міської ради Одеського району Одеської області";
- Чорноморська міська рада - Ветеранський простір Чорноморськ;
- Південнівська міська рада - відділення «Ветеранський простір» у КЗ «Центр надання соціальних послуг Південнівської міської ради Одеського району Одеської області»;
- Маяківська сільська рада - Ветеранський простір.

Ці хаби надають соціальні, інформаційні, психологічні послуги та координують волонтерські ініціативи і розширення мережі ветеранських просторів сприяє доступності послуг, посиленню соціальної інтеграції ветеранів та ефективній координації роботи між органами місцевого самоврядування, медичними закладами та громадськими організаціями.

Розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 09.06.2023 № 310/А-2023 «Про утворення координаційного центру підтримки цивільного населення при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації», робота Координаційного центру підтримки цивільного населення розділена на чотири категорії: ветерани війни та члени їх сімей; діти; внутрішньо переміщені особи; особи похилого віку.

На виконання протоколу засідання Координаційного центру підтримки цивільного населення при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації проведено аналіз послуг та надавачів послуг Одеської області та створена Дорожня карта для ветеранів, яка розміщена на офіційному сайті Одеської обласної державної (військової) адміністрації.

У соціальній мережі WhatsApp створені групи: «Регіональний координаційний штаб з питань ветеранської політики» з представниками органів влади, силових структур та ветеранських організацій, «Ветеранська політика» з районними адміністраціями та територіальними громадами.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 02.08.2024 № 881 «Деякі питання забезпечення діяльності фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» в Одеській області триває процес утворення при комунальних установах соціальної сфери робочих місць за посадою «фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб».

В Одеській області при 7 районних державних (військових) адміністраціях утворені комісії з проведення відбору кандидатів на посаду фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

За результатами роботи комісій рекомендовано до прийняття на посаду фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб 66 осіб, які працевлаштовані в 51 комунальній установі соціальної сфери, а саме: в Подільській та Болградській територіальних громадах - по 4 особи; в Одеській громаді - по 3 особи; в Арцизькій, Балтській, Березівській, Бессарабській, Ізмаїльській, Куяльницькій, Окнянській, Чорноморській міській, Ясківській - по 2 особи; Авангардівській, Ананьївській, Білгород-Дністровській, Біляївській,

Буджацькій, Великомихайлівській, Дачненській, Дівізійській, Доброславській, Затишанській, Зеленогірській, Знам'янській, Катлабузькій, Кілійській, Кодимській, Коноплянській, Красносільській, Курисівській, Лиманській, Любашівській, Маразліївській, Миколаївській, Мологівській, Новоборисівській, Овідіопольській, Петровірівській, Ренійській, Роздільнянській, Розквітівській, Савранській, Саратській, Саф'янівській, Стрюківській, Таїровській, Татарбунарській, Фонтанській, Чернівській - по 1 особі.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2025 № 67 «Деякі питання забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» Одеській області на 2025 рік виділені кошти на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни, демобілізованих осіб та заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

#### 5. «Розвиток спорту для ветеранів».

В Одеській області триває активна робота щодо розвитку адаптивного спорту та спорту ветеранів війни.

За підтримки спортивних федерацій, а саме федерації стрільби та федерації стрільби з луку, створено постійні реабілітаційні заняття для ветеранів з стрільби кульової та стрільби з луку.

Було проведено цикл ознайомчих заходів з адаптивних видів спорту для ветеранів війни та членів їх сімей в усіх районах Одеської області.

До проведення заходів залучено федерацію піклболу, фізкультурно-спортивні організації з ампфутболу, баскетболу на кріслах колісних.

Створено мережу локальних координаторів по адаптивним видам спорту в Одеській області.

Опрацьовуються можливості залучення тренерського та методичного ресурсу до роботи з ветеранами війни та особами з інвалідністю.

Створено гарячу лінію для ветеранів задля надання інформації стосовно програм з спортивної реабілітації, запланованих заходів.

### **Флагманський проєкт Міністерства внутрішніх справ України.**

#### 6. «Безбар'єрні автошколи».

З метою інформування структурних підрозділів з питань соціального захисту населення районних державних (військових) адміністрацій та сільських, селищних, міських рад про флагманський проєкт «Автошкола для осіб з інвалідністю» 14.05.2024 Департаментом соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації проведено онлайн-зустріч з фахівцями структурних підрозділів соціального захисту населення сільських, селищних і міських рад на тему: «Забезпечення проведення автомобільної підготовки осіб з інвалідністю та інших категорій населення».

У заході взяв участь завідувач відділенням з автомобільної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, який презентував доповідь про процес організації навчання водінню в «Автошколі для осіб з інвалідністю» Одеського державного університету внутрішніх справ.

У ході зазначеної тематичної зустрічі були обговорені питання щодо:

- організації навчання водінню автомобілем в акредитованих закладах незалежно від форми власності та підпорядкування за рахунок коштів Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2006 № 999 «Деякі питання соціального захисту осіб з інвалідністю»;
- професійної адаптації ветеранів війни, членів їх родин, членів сімей загиблих (померлих), ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих), Захисників і Захисниць;
- організації процесу навчання водінню в «Автошколі для осіб з інвалідністю» Одеського державного університету внутрішніх справ.

У заході взяли участь 72 представника. У 2024 році і першому півріччі 2025 року навчання осіб з інвалідністю водінню автомобілем не проводилось у зв'язку із відсутністю відповідного фінансування.

### **Флагманські проєкти Міністерства освіти і науки України.**

#### 7. «Освіта для всіх».

У рамках реалізації проєкту в освітній мережі Одеської області впроваджується низка ініціатив, спрямованих на забезпечення рівного доступу до освіти для всіх, незалежно від соціального статусу, стану здоров'я чи інших обставин.

В умовах воєнного стану продовжує формуватися та удосконалюватися мережа інклюзивно-ресурсних центрів (далі - ІРЦ).

Наразі працює 43 ІРЦ, що забезпечують комплексне оцінювання рівня розвитку, надають корекційно-розвиткові послуги та здійснюють психолого-педагогічний супровід під час навчання дітей з особливими освітніми потребами (далі- діти з ООП).

43 ІРЦ обслуговують дитяче населення, що проживає на території 35 громад, ще 37 територіальних громад уклали угоди про співробітництво з цими центрами, як це передбачено пунктом 7 Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 545.

Для методичної підтримки інклюзивно-ресурсних центрів на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» працює обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти, для практичної роботи якого облаштовано тренінговий центр.

Незважаючи на військовий стан та нестабільну безпекову ситуацію в регіоні, всі 43 ІРЦ працюють в очному форматі.

Усі діти заслуговують на середовище, яке задовольняє їхні потреби бути здоровими, відчувати себе безпечно, захищено від будь-яких проявів жорстокого поводження, нехтування з боку дорослих.

Військова збройна агресія російської федерації внесла корективи в роботу ІРЦ, які з перших хвилин війни стали осередками психологічної підтримки дітей, молоді з ООП та батьків, що виховують особливих дітей.

З перших днів воєнної агресії російської федерації, діти з ООП, їхні батьки отримали і отримують шалену підтримку і ресурс від інклюзивно-ресурсних центрів та обласного ресурсного центру підтримки.

37 ІРЦ та обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти забезпечені діагностичними методиками WISC-IV, LEITER-3, PEP-3, CASD, CONNERS-3, що є базовими для обстеження дітей різного віку з найпоширенішими освітніми труднощами. 25 фахівців ІРЦ є сертифікованими спеціалістами.

У 2025 році, у рамках проєкту щодо формування безпечного освітнього середовища за співпраці з Організацією об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури, 16 ІРЦ та обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» забезпечені діагностичними методиками SAFA і MPR, які здійснюють ґрунтовне оцінювання п'яти основних сфер розвитку та труднощів у навчанні, у тому числі дітей раннього віку, підготовлено сертифікованих спеціалістів.

Серед головних завдань ІРЦ є проведення комплексної оцінки розвитку дитини та здійснення системного кваліфікованого супроводу у разі встановлення у них особливих освітніх потреб.

На обліку в ІРЦ перебуває 12268 дітей (осіб) з особливими освітніми потребами, 915 особам корекційно-розвиткові послуги надавалися фахівцями ІРЦ.

Продовжує свою роботу освітній центр Державної установи «Школа супергероїв», що забезпечує надання освітніх послуг дітям, які перебувають на стаціонарному лікуванні або яким надається реабілітаційна допомога в закладах охорони здоров'я на базі закладу охорони здоров'я «Комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради».

Щоб усі діти на рівних умовах могли відвідувати школи очно, навчатися та спілкуватися з однолітками, Департамент освіти і науки спільно з органами місцевого самоврядування працюють над відновленням шкільного автопарку.

У серпні 2026 року 41 одиниця інклюзивних шкільних автобусів поповнили автопарки наступних територіальних громад: Болградської, Буджацької, Фонтанської, Ананіївської, Балтської, Захарівської, Кілійської, Ренійської, Саф'янівської, Арцизької, Болградської, Городненської, Павлівської, Визирської, Дачненської, Одеської, Ясківської Окнянської, Савранської, Любашівської, Саратської, Татарбунарської, Новокальчевської, Захарівської, Роздільнянської, Новоборисівської, Кілійської, Ренійської, Саф'янівської, Катлабузької територіальних громад.

Це реальна можливість зробити освіту доступнішою та безпечнішою для дітей. Особливо для тих школярів, які проживають у віддалених населених пунктах, і дітей з особливими освітніми потребами, для яких безпечне та комфортне підвезення є необхідною умовою навчання..

Для доступності супроводу дітей з особливими освітніми потребами, що проживають у відділених територіях територіальних громад, використовується 10 мобільних інклюзивно-ресурсних центрів.

В умовах воєнних дій проблема безпеки дітей набуває особливої гостроти, а створення безпечних умов навчання стає ключовим пріоритетом для кожного.

Упродовж року продовжувалася робота зі створення захисних споруд у закладах освіти Одещини: таких як сховища та протирадіаційні укриття, а також облаштування інших споруд, які можуть бути використані для укриття населення, таких як споруди подвійного призначення та найпростіші укриття.

Разом з тим, закладами використовувалися споруди цивільного захисту інших суб'єктів господарювання.

Станом на 01.09.2026 сформовано фонд захисних споруд цивільного захисту (у тому числі найпростіших укриттів) для укриття учасників освітнього процесу у кількості 1414 одиниць, що покриває одночасно 295,7 тис осіб.

Це: 145 протирадіаційних укриттів для укриття 38,1 тис. осіб, 935 найпростіших укриттів для укриття 203,8 тис. осіб та 334 споруди цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання для укриття 53,8 тис. учасників освітнього процесу.

У 2026 році в Одеській області реалізуються 67 проєктів з облаштування безпечних умов (облаштування укриттів) у закладах освіти, зокрема: коштом державного бюджету 18 проєктів, коштом місцевих бюджетів - 45 та коштом інвесторів - 4 проєкти.

Балансоутримувачами захисних споруд проводиться оцінка стану готовності захисних споруд цивільного захисту та складаються відповідні акти огляду, на підставі яких оцінюються потреба в фінансуванні та строки облаштування захисних споруд засобами, що забезпечують доступ маломобільних груп населення, зокрема осіб з інвалідністю.

Доступ осіб з інвалідністю до захисної споруди забезпечений насамперед особами, що їх доглядають (обслуговують) та формуваннями цивільного захисту з обслуговування захисних споруд.

Моніторинг дотримання прав маломобільних груп населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема забезпечення доступності захисних споруд цивільного захисту, здійснюється представниками територіальних підрозділів Державної служби з надзвичайних ситуацій України та Національної поліції під час оперативних перевірок об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту (сховищ, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів).

Разом з тим, в області забезпечено підтримку дітей (осіб) з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі шляхом розвитку інклюзивного та спеціального навчання, зберігаючи право на вибір та доступність для кожного.

У закладах дошкільної, загальної середньої та професійної освіти отримували освітні послуги 9357 дітей з особливими освітніми потребами, з них:

- у закладах загальної середньої освіти - 6 880 (в інклюзивних класах - 3989 дітей, в спеціальних класах - 71 дитина, у закладах спеціальної освіти - 2 224 дитини, в умовах педагогічного патронажу - 596 дітей);

- у закладах дошкільної освіти - 2346 дітей (в інклюзивних групах - 1096 дитини, у спеціальних групах - 887 дітей, у закладах дошкільної освіти компенсуючого типу - 363 дитини);

- у закладах професійної (професійно-технічної) освіти - 131 учень з особливими освітніми потребами (в інклюзивних групах - 50, у спеціальних - 81). Загальна кількість фахівців «асистент вихователя», «асистент вчителя» складала 2955 осіб (2492 асистента вчителя; 463 асистента вихователя).

Для соціального супроводу дітей з ООП залучено 100 осіб, з яких : реалізують соціальну послугу «супровід під час інклюзивного навчання» - 12 соціальних працівників (у ЗЗСО- 10, у ЗДО -2). асистентів дитини - 88 (батьки або особи, що замінюють, у ЗЗСО- 63, у ЗДО -25 ).

#### 8.«Точка дотику».

У рамках реалізації проєкту заклади спеціальної освіти Одещини для дітей з тяжкими порушеннями зору долучилися до участі у програмі навчання та психолого-педагогічного супроводу осіб, які втратили зір внаслідок повномасштабного вторгнення рф.

До складу міжвідомчої робочої групи з підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання закладами освіти реабілітаційних послуг (реабілітаційної допомоги)» від 25.02.2025 № 4250-IX залучені представники Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації.

Сурдопедагоги комунального закладу «Одеська спеціальна школа № 93 Одеської обласної ради» залучаються до роботи з особами, які втратили зір внаслідок повномасштабного вторгнення рф, з питань орієнтування у малому та великому просторі, орієнтування за допомогою тростини, знайомство з рельєфно-крапковою системою Брайля, на базі медичних установ.

В області продовжується робота освітніх колективів, щоб кожна дитина, незалежно від її особливостей, місця проживання чи життєвих обставин, мала право та можливість на підтримку, розвиток і самореалізацію.

#### 9. «Освітня безбар'єрність: відкриваючи нові горизонти».

У рамках реалізації проєкту Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації, органи управління освітою та заклади освіти працюють над створенням умов освітнього середовища, де кожна дитина, у тому числі з особливими освітніми потребами, з інвалідністю, могла б комфортно навчатися, розвиватися та взаємодіяти з однолітками.

Дошкільна освіта є першою ланкою системи безперервної освіти в Україні, яка закладає підґрунтя розвитку особистості дитини, її успіху та самореалізації в подальшому навчанні та протягом життя.

Мережа закладів дошкільної освіти Одеської області різних типів та форм власності складається із 800 освітніх установ, серед них: 709 закладів комунальної форми власності, 2 - заклади державної форми власності, 89 - закладів приватної форми власності.

Доступ до дошкільної освіти забезпечений для 45 708 дітей дошкільного віку, з них для 4883 дітей віком до 3 років, 40 825 дітей віком до 6 (7) років.

Наразі триває імплементація нового Закону України «Про дошкільну освіту», в тому числі щодо типів організації освітньої діяльності закладу таких, як: ясла, дитячий садок, спеціальний дитячий садок, мобільний дитячий садок, сімейний (родинний) садок, міні-садок, центр педагогічного партнерства та центр розвитку дитини.

Групи в закладах дошкільної освіти формуються з урахуванням потреб дітей та можливостей закладу, що дає можливість створювати вікові, змішані

групи, адаптувати графік роботи, враховуючи мовне середовище й культурні особливості громад.

Станом на 01.09.2026 у закладах дошкільної освіти працює 576 інклюзивних груп, в них 1096 дітей з особливими освітніми потребами, що отримують освітні, додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги, фаховий супровід відповідно до рівня труднощів та рівня підтримки в освітньому процесі.

Професійна освіта Одещини робить важливі кроки до суспільства без бар'єрів.

В області здійснюються заходи щодо забезпечення доступності професійної освіти: модернізується інфраструктура, упроваджується підтримка для учнів з інвалідністю, особливими освітніми потребами та осіб з маломобільних.

У 23 закладах професійної освіти забезпечено безперешкодний доступ для маломобільних груп населення.

131 дитина (особа) з ООП отримує професійну освіту у 10 закладах професійної освіти, працюють 9 спеціальних та 28 інклюзивних груп.

Розвивається STEM-освіта: працюють 42 навчально-практичні центри, створюються інноваційні майстерні, відкрито унікальний будівельний хаб.

У серпні 2026 року відкрився молодіжний простір «12-21» - безбар'єрне місце, створене для підлітків і молоді. Тут можна зустріти друзів, відпочити, зайнятися творчістю, довіритися психологу, спробувати знайти відповіді на важливі запитання і просто знати: ти не один.

Молодіжний простір «12-21» працюватиме одразу за трьома важливими напрямками: психосоціальна підтримка - індивідуальні та групові зустрічі з психологом; професійна ідентичність - допомога молоді у пізнанні себе та виборі майбутнього фаху; змістовне дозвілля - творчі майстер-класи, настільні ігри, зустрічі та події.

## **Флагманські проєкти Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.**

### 10. «Україна без бар'єрів».

Мета проєкту: Забезпечення рівного доступу всіх громадян (зокрема осіб з інвалідністю та маломобільних груп) до культурних закладів, послуг та інформації, а також створення інклюзивного середовища в установах культури.

Завдання та відповідальні виконавці: Міністерство культури України: формування політики без бар'єрів, розробка концепцій, методологічний супровід.

Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації: координація реалізації проєкту в області, моніторинг доступності закладів, організація регіональних заходів.

Органи місцевого самоврядування: облаштування фізичної доступності (пандуси, вбиральні тощо) в приміщеннях закладів культури, проведення комунікаційних заходів, створення інклюзивного середовища під час проведення культурно-мистецьких заходів.

Заклади культури: безпосереднє впровадження інклюзивних послуг, навчання персоналу термінології та правилам взаємодії.

Цільова аудиторія: люди з інвалідністю (зокрема з порушеннями зору та слуху), ветерани війни, внутрішньо переміщені особи (ВПО), особи похилого віку та діти з особливими освітніми потребами.

Результати (показники впливу):

Кількісні: Проведено 11 обласних семінарів та 62 семінари, вебінари та тренінги в рамках інформаційної компанії щодо застосування успішних прикладів реалізації політики безбар'єрності в закладах культури та освіти у сфері культури області.

Створено умови щодо безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в одеських театрах.

Встановлено ліфт-підйомник в Одеському академічному театрі ляльок, створено спеціальний відеомаршрут для відвідувачів на кріслах колісних, облаштовано вбиральню для маломобільних груп населення в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного, створено усі мови щодо безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі ім. В. Василька. У театрах показ вистав супроводжується субтитрами.

Одеський національний художній музей має переносний пандус, який забезпечує доступ для людей на кріслах колісних по першому поверху, встановлено тактильні копії скульптур, аудіогід з перекладом жестовою мовою екскурсій на YouTube-каналі музею. Облаштовано інклюзивну вбиральню.

Протягом звітного періоду облаштовано пандуси та підйомники у 2 мистецьких школах, 7 публічних бібліотеках, 6 закладах клубного типу, 2 краєзнавчих музеях.

Облаштовано два Хаби цифрової освіти в обласних публічних бібліотеках.

В Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці імені М.С. Грушевського та в Центральній міській бібліотеці ім. І.П. Котляревського Ізмаїльської міської ради облаштовано спеціальні робочі місця для людей із порушеннями зору тифлокомплексом-коп'ютером.

В публічних бібліотеках області діє 83 Хаба цифрової освіти, в яких пройшли навчання понад 3370 осіб.

Сайти 3-х обласних публічних бібліотек адаптовано для сприймання людьми з порушеннями зору

Якісні: підвищення рівня емпатії та кваліфікації працівників культури через спеціалізовані навчання, персонал стає не просто «наглядачами», а фасилітаторами, які здатні забезпечити безперешкодний досвід для кожного відвідувача.. Впровадження інклюзивних форматів (вистави з аудіоописом, супровод жестовою мовою, аудіогіди тощо). Створення безпечних та доступних просторів у закладах культури (хаби цифрової освіти, інклюзивні зони відпочинку тощо).

Орієнтовне охоплення: заходи проєкту охоплюють всі територіальні громади області; щорічна аудиторія заходів у межах інформаційних кампаній «Інформація без бар'єрів» та «Україна без бар'єрів» становить тисячі мешканців регіону.

## 11. «Інформація без бар'єрів».

Управлінням комунікацій та інформаційної політики Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації реалізуються проекти «Україна без бар'єрів», «Інформація без бар'єрів», «Безбар'єрність - це коли можеш».

Реалізація проєктів, спрямованих на психологічну та фізичну реабілітацію ветеранів: «Реабілітація танцем», «Реабілітація кіберспортом», «Реабілітація рибалкою».

У межах проєкту «Інформація без бар'єрів» особлива увага приділяється цифровій доступності та відкритості даних.

Актуалізована інформація про об'єкти, що відповідають принципам безбар'єрності, системно додається на інтерактивну карту платформи ЛУН. Це дозволяє особам з інвалідністю, людям старшого віку, батькам із дітьми та іншим маломобільним групам населення оперативно отримувати відомості про рівень доступності об'єктів інфраструктури та планувати пересування.

Окремим напрямом стала підтримка ветеранів та ветеранок. Було реалізовано інформаційні кампанії щодо можливостей соціальної адаптації, реабілітації, працевлаштування та участі в регіональних програмах підтримки.

Також забезпечено інформаційний супровід заходів з адаптивного спорту для ветеранів, що сприяють фізичному відновленню, психологічній реабілітації та активній інтеграції у суспільне життя.

Інформаційне супроводження «Безбар'єрних маршрутів» спрямоване на підвищення обізнаності громадян щодо можливостей безпечного та зручного пересування для осіб з інвалідністю, людей старшого віку, батьків із дитячими візками та інших маломобільних груп населення. Таким чином, комунікаційна підтримка проєкту сприяє не лише поширенню інформації, а й формуванню культури безбар'єрності в суспільстві.

<https://www.facebook.com/share/p/17y8fq57aG/>

<https://www.facebook.com/share/p/1HDu5NLMMv/>

<https://www.facebook.com/share/v/16q9Pq31GD/>

<https://www.facebook.com/share/p/1DB4JH7H2i/>

В рамках реалізації флагманських проєктів «Інформація без бар'єрів», «Україна без бар'єрів» у 2025 році в закладах культури області проведено низку тематичних заходів, зокрема:

- III Регіональна конференція «Одеса. Культура без бар'єрів» (Odesa. Culture without barriers), присвячену Всесвітньому Дню поширення інформації про аутизм (World Autism Awareness Day) у Міжнародному Культурному центрі Union;
- обласний семінар-практикум «Ти як? Культура без бар'єрів. Простори, де кожен може бути собою» за підтримки Координаційного центру з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України, за участю Одеського обласного центру української культури (місто Одеса);
- низку навчальних онлайн-тренінгів для координаторів Хабів цифрової освіти громад області; засідання круглого столу «Зміцнення соціальної згуртованості: досвід і проблеми» за участю благодійного фонду «Карітас Одеса УГКЦ», практикум «Створення доступних документів у друкованому вигляді» (Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського);

- інтегроване заняття «Безбар'єрність - важливості створення рівних можливостей для всіх» в рамках програми «Музейна педагогіка» для учнів шкіл міста Ізмаїл (Обласному центрі естетичного виховання імені Емілії Євдокимової);
- семінари «Безбар'єрність - вимога часу», «Безбар'єрний простір в закладах культури» (Великомихайлівська селищна рада);
- дискусія «Відкрите та безбар'єрне спілкування для всіх» (Одеська обласна бібліотека для дітей ім. В. Катаєва);
- вебінар «Інклюзія для освітян» (Одеський театрально-художній фаховий коледж);
- тренінгове заняття «Роль лідера у формуванні безбар'єрного середовища» за участю Молодіжного громадського об'єднання «Голос Рені» та молоді в публічній бібліотеці Ренійської міської ради;
- інформаційні години, бесіди «Разом створюємо безбар'єрне середовище», «Мандруємо сторінками Довідника безбар'єрності», огляд путівника «Шість правил безбар'єрного спілкування», книжкові виставки «Світ один на всіх: література на допомогу інклюзивній освіті», вікторини «Гайд безбар'єрних подій», інформаційні дайджести «Безбар'єрні послуги сьогодні...»
- інформаційно-просвітницькі заходи з медіаграмотності: як розпізнавати фейки, перевіряти джерела інформації, безпечно користуватись соцмережами, правові вікторини «Моя позиція. Я маю право», виховні години з обговоренням соціальної відповідальності, людської гідності, рівних можливостей «Право і обов'язок», «Соціальні гарантії та пільги», «Закон і право – для всіх єдині», покази з навчанням освітнього серіалу «Безбар'єрна грамотність», бесіди та огляди літератури «Безбар'єрність – це коли не байдужий до інших» за участю осіб з інвалідністю та осіб похилого віку в закладах культури області.

В Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського з метою доступності аудіо та візуального контенту для людей з порушенням слуху та зору діють проєкти текстово-візуальний супровід лекцій краєзнавчої тематики «Історія Одещини через слово» та краєзнавчі підкасти «Голос рідного краю».

Для розвитку та технічного оновлення Хабу цифрової освіти та читального залу Комунальної установи «Одеська обласна бібліотека для юнацтва» придбане та встановлене комп'ютерне обладнання.

У приміщення обласних театрів забезпечено доступність для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, зокрема входи облаштовано пандусами. Вбиральню Одеського академічного театру музичної комедії імені Михайла Водяного облаштовано для маломобільних груп населення. Показ вистав супроводжується субтитруванням з метою підвищення їхньої інклюзивності.

Вхід до Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського облаштовано пандусом, дзвінком виклику персоналу, тактильною табличкою та тримачем для підйому.

Заклади культури м. Чорноморська Палац культури та КЗ «Школа мистецтва ім. Л. Нагаєва» обладнано сучасним похилим підйомником.

У рамках проєкту «Інформація без бар'єрів» впроваджено низку заходів, спрямованих на створення умов для ефективної комунікації органів державної та

місцевої влади з громадянами і забезпечення доступності інформації для всіх суспільних груп.

Проект орієнтований, зокрема, на потреби людей із порушенням зору та слуху, людей старшого віку, осіб із мінімальною освітою та іноземців.

Його головна мета - надати рівний доступ до суспільно важливої інформації кожному.

Уніфіковано 53 офіційних вебсайтів органів місцевого самоврядування та вебсайт Одеської обласної державної (військової) адміністрації відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

У 2025 році вдалося підвищити базовий показник доступності вебсайту Одеської обласної державної адміністрації на 5 балів у порівнянні з попереднім роком. За результатами перевірки компанії ЕРАМ, офіційний сайт Одеської облдержадміністрації наразі відповідає 10 ключовим критеріям цифрової доступності, отримавши найвищий результат - 10 із 10 балів.

Одеська обласна державна адміністрація у співпраці з районними адміністраціями та органами місцевого самоврядування реалізує Всеукраїнську інформаційну кампанію «Україна без бар'єрів», що має на меті поширення принципів інклюзивності та поваги в суспільстві.

## **Флагманські проєкти Міністерства цифрової трансформації України.**

### 12. «Доступність цифрових послуг».

У рамках проєкту «Доступність цифрових послуг» впроваджено комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на забезпечення реальної (практичної) доступності цифрових послуг для населення шляхом одночасного розвитку:

- цифрової інфраструктури та підключення до Інтернету (населені пункти, об'єкти соціальної інфраструктури, пункти незламності, укриття, публічні Wi-Fi-локації);
- доступних каналів комунікації та взаємодії з органами влади (у т.ч. інструменти неголосового виклику екстрених служб, розвиток контактних центрів/IVR на рівні громад);
- зручних і стандартизованих цифрових каналів інформування через уніфікацію офіційних вебсайтів та впровадження базових вимог вебдоступності за стандартами WCAG;
- практичного впровадження інструментів Дії у закладах ключових соціальних сфер (зокрема Дія.Шерінг/Дія.QR) як елемента спрощення отримання послуг та зменшення бар'єрів під час звернення громадян.

Відповідальні виконавці:

1. Департамент цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації - координатор та відповідальний виконавець на регіональному рівні: планування і організація заходів, методичний супровід (у т.ч. уніфікації вебсайтів і підходів до вебдоступності), управлінський контроль, моніторинг показників, узагальнення результатів і підготовка звітності; координація взаємодії з РДА та ОМС.

2. Районні державні (військові) адміністрації - співвиконавці та координаційна ланка на районному рівні: організація комунікації з громадами, супровід виконання завдань, збір/верифікація інформації щодо впровадження заходів та подання узагальнених даних до Департаменту.

3. Органи місцевого самоврядування - безпосередні виконавці на рівні територіальних громад: впровадження практичних заходів (у т.ч. уніфікація та наповнення офіційних вебсайтів, забезпечення їх базової доступності, актуальність інформації), організація взаємодії з закладами соціальної інфраструктури в громаді щодо цифрових інструментів (за наявності відповідних повноважень), надання фактичних даних і підтвердних матеріалів для моніторингу та звітування.

Проект орієнтований на мешканців області як користувачів публічних (адміністративних і соціально значущих) послуг, з пріоритетним урахуванням потреб:

- осіб з інвалідністю (з порушенням зору, слуху та мовлення) - через вебдоступність, альтернативні канали комунікації та доступ до онлайн - інформації;
- людей старшого віку та осіб із низьким рівнем цифрових навичок/освіти - через спрощення доступу до сервісів, зрозумілу структуру вебресурсів, підтримку через ЦНАП/контакт-центри, публічні точки доступу до Інтернету;
- вразливих груп населення та мешканців віддалених населених пунктів - через розширення покриття та підключення соціальної інфраструктури;
- осіб, які потребують доступу до цифрових сервісів в умовах надзвичайних ситуацій - через цифрове забезпечення пунктів незламності та укриттів;
- іноземців та осіб із мовним бар'єром - через уніфіковані структури вебсайтів і більш зрозумілу навігацію/подання інформації.

Головна мета проекту - забезпечити рівний і безбар'єрний доступ мешканців області до цифрових послуг та офіційної інформації, незалежно від місця проживання, фізичних можливостей, віку чи рівня цифрової грамотності.

На сьогодні уніфіковано 66 офіційних вебсайтів органів місцевого самоврядування 7 вебсайтів районних державних (військових) адміністрацій та вебсайт Одеської обласної державної (військової) адміністрації відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

49 з 91 (48,4%) офіційних вебсайтів органів місцевого самоврядування є базово доступними для осіб з інвалідністю з порушенням зору, слуху та мовлення згідно з положенням ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 "Інформаційні технології.

Настанова з доступності веб-контенту W3C (WCAG) 2.0"

У 2025 році вдалося підвищити базовий показник доступності вебсайту Одеської обласної державної адміністрації на 5 балів у порівнянні з попереднім роком. За результатами перевірки компанії ЕРАМ, офіційний сайт Одеської облдержадміністрації наразі відповідає 10 ключовим критеріям цифрової доступності, отримавши найвищий результат - 10 із 10 балів.

Також у межах впровадження даного флагманського проекту Одеська обласна державна (військова) адміністрація у взаємодії з районними державними

(військовими) адміністраціями та органами місцевого самоврядування забезпечує системну реалізацію комплексу організаційних, технічних та управлінських заходів, спрямованих на розбудову доступного та інклюзивного цифрового середовища на території регіону.

1. Забезпечення широкосмугового доступу до мережі Інтернету Населені пункти з широкосмуговим доступом до мережі Інтернету, а також з фіксованим підключенням до волоконно-оптичних мереж: 860 з 1176, що становить 73,1% 797 з 1176 (79,8%) населених пунктів області забезпечені мобільним зв'язком 4G.

Громади, де працюють оператори з волоконно-оптичними мережами 91 з 91 ТГ.

Кількість операторів фіксованого інтернету - 732. З них 687 надають послуги доступу до мережі Інтернет з використання волоконно-оптичних мереж, тобто 93,9%.

2. Об'єкти соціальної інфраструктури, які мають широкосмуговий доступ до мережі Інтернет

87,4% закладів системи соціального захисту населення мають підключення до мережі Інтернет, враховуючи обласні.

96,7% центрів надання адміністративних послуг (у т.ч. територіальних підрозділів та віддалених робочих місць) підключено до мережі Інтернет.

95,7% закладів дошкільної освіти підключено до мережі Інтернет.

92,7% закладів освіти (ЗЗСО, ЗВО, професійно-технічні, заклади фахової передвищої освіти, заклади позашкільної освіти) підключено до мережі Інтернет, враховуючи області.

66,3% закладів охорони здоров'я підключено до мережі Інтернет, враховуючи обласні.

60,6% бібліотек підключено до мережі Інтернет, враховуючи обласні.

74,4% закладів культури та мистецтв підключено до мережі Інтернет, враховуючи обласні.

70,3% закладів комунальної сфери підключено до мережі Інтернет.

73,9% інших обласних закладів, установ та підприємств підключено до мережі Інтернет.

584 з 812 (71.9%) пунктів незламності забезпечено підключенням до мережі Інтернет за допомогою технології оптичних мереж (PON), що забезпечує цифрову підтримку населення в умовах надзвичайних ситуацій.

120 пунктів незламності забезпечено супутниковим зв'язком (Starlink).

1569 з 1935 (66,9%) укриттів забезпечено підключенням до мережі Інтернет за допомогою технології оптичних мереж (PON), що забезпечує цифрову підтримку населення в умовах надзвичайних ситуацій.

На території області функціонує 2124 публічних закладів, що надають безоплатний Wi-Fi-доступ до Інтернету для мешканців.

Продовжується системна розбудова цифрової інфраструктури, забезпечуючи стабільний доступ до Інтернету в населених пунктах та закладах ключових соціальних сфер. Окрему увагу в області приділено цифровому забезпеченню пунктів незламності як важливих осередків підтримки населення в умовах надзвичайних ситуацій.

Більшість таких пунктів уже підключені до широкосмугового Інтернету та наявність у частини пунктів незламності статичних IP-адрес створює додаткові

технічні можливості для підвищення рівня безпеки, зокрема забезпечує стабільну роботу систем відеоспостереження, віддаленого моніторингу та захищеного доступу до інформаційних ресурсів.

### 3. Неголосовий виклик екстрених служб

В 3 територіальних громадах з 91 (3,3%) доступні послуги з надання екстреної допомоги провайдером неголосового виклику екстрених служб.

### 4. Контактні центри ОМС (у т.ч. IVR)

В 5 територіальних громадах з 91 (5,5%) наявний контактний центр для інформування про адміністративні та публічні послуги в ОМС (в т.ч. IVR систем).

### 5. Інтеграція з сервісами Дія (Дія. Шерінг / Дія. QR)

44,3% закладів системи соціального захисту населення, враховуючи обласні, використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

100% центрів надання адміністративних послуг (у т.ч. територіальних підрозділів та віддалених робочих місць) використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

87,2% закладів дошкільної освіти використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

77,8% закладів освіти (ЗЗСО, ЗВО, професійно-технічні, заклади фахової передвищої освіти, заклади позашкільної освіти), враховуючи обласні, використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

54% закладів охорони здоров'я підключено до мережі Інтернет, враховуючи обласні враховуючи обласні, використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

9,9% закладів комунальної сфери, враховуючи обласні, використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

8,7% інших обласних закладів, установ та підприємств використовують у роботі Дія. Шерінг або Дія. QR.

У 2026 році робота в межах проєкту буде продовжена шляхом поетапного розширення охоплення уніфікацією та приведенням офіційних вебресурсів до вимог цифрової доступності, з урахуванням результатів проведених оцінювань і виявлених типових бар'єрів.

Пріоритетом визначається збільшення частки вебсайтів, що відповідають базовим вимогам доступності, систематизація підходів до підтримки якості контенту та регулярне оновлення інформації.

Окрему увагу планується приділяти подальшій розбудові цифрової інфраструктури та забезпеченню стабільного доступу до Інтернету в населених пунктах і на об'єктах соціальної інфраструктури, включно з пунктами незламності та укриттями, а також розвитку доступних каналів взаємодії з громадянами (контактні центри/IVR, інструменти для неголосового звернення).

Передбачається подальше впровадження практик застосування Дія. Шерінг / Дія. QR у закладах ключових соціальних сфер для спрощення отримання послуг та зменшення адміністративних бар'єрів.

## 13. “Програма цифрової освіти”.

У рамках реалізації флагманського проєкту «Програма цифрової освіти» в Одеській області здійснюється комплекс заходів, спрямованих на розвиток та

підвищення рівня цифрових компетентностей і кібергігієни серед працівників органів влади та закладів соціальної інфраструктури, зокрема шляхом:

- систематичної організації та проведення навчань з цифрової грамотності та кібергігієни для працівників закладів соціальної інфраструктури;
- масового залучення до онлайн-навчання (проходження курсів і перегляду освітніх серіалів) на платформі Дія. Освіта для працівників обласного, районного та місцевого рівнів, а також закладів освіти й охорони здоров'я;
- формування сталих практичних навичок безпечної роботи в цифровому середовищі, необхідних для повсякденного виконання службових/професійних обов'язків.

Відповідальні виконавці:

1. Департамент цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації - організатор та координатор: планування і проведення навчань з цифрової грамотності та кібергігієни формування цільових груп, методичне забезпечення, координація залучення учасників до Дія. Освіта, моніторинг участі та результатів, узагальнення статистики і підготовка аналітичних / звітних матеріалів.

2. Районні державні (військові) адміністрації - співвиконавці: організаційний супровід навчань на районному рівні, координація участі працівників ОМС та установ, збір і подання інформації про результати навчання до Департаменту.

3. Органи місцевого самоврядування - співвиконавці/учасники впровадження: забезпечення участі працівників громади та підпорядкованих установ у навчальних заходах і на платформі Дія. Освіта, визначення відповідальних осіб, внутрішня комунікація та мотивація учасників, надання даних про охоплення/результати (кількість залучених, сертифікати тощо) для узагальнення на рівні району/області.

Проект орієнтований на працівників і фахівців, які безпосередньо забезпечують функціонування та надання послуг у публічному секторі й соціально значущих сферах, зокрема на:

- працівників обласної державної (військової) адміністрації;
- працівників районних державних (військових) адміністрацій;
- представників органів місцевого самоврядування;
- працівників закладів освіти;
- працівників закладів охорони здоров'я;
- працівників інших закладів соціальної інфраструктури (у т.ч. соціального захисту, бібліотек, культурних установ - у межах проведених навчань).

З огляду на зміст заходів, проєкт також має опосередкований вплив на населення області як кінцевих отримувачів послуг, оскільки підвищення цифрових компетентностей працівників напряду покращує якість, безпечність і зручність комунікації та сервісів.

Головна мета флагманського проєкту «Програма цифрової освіти» - підвищення рівня цифрової грамотності та культури кібербезпеки в Одеській області шляхом системного навчання працівників органів влади та закладів соціальної інфраструктури, забезпечення їх доступом до актуальних знань і практичних інструментів для ефективної та безпечної роботи в цифровому

середовищі, а також підготовки кадрової основи для масштабування цифрових ініціатив на регіональному рівні.

Департаментом цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної військової адміністрації систематично організовуються та проводяться навчання з питань цифрової грамотності та кібергігієни для працівників закладів соціальної інфраструктури. У 2025 році в навчальних заходах взяли участь більше 3500 осіб.

Станом на 18.02.2026 до освітніх продуктів платформи Дія. Освіта загалом залучено 12 475 осіб, які пройшли навчальні курси та/або переглянули освітні серіали з цифрової грамотності та кібербезпеки, що сприяло підвищенню рівня цифрових компетентностей працівників і посиленню спроможності установ забезпечувати якісну та безпечну взаємодію з громадянами через цифрові канали.

Реалізацію проєкту буде продовжено шляхом системного проведення навчальних заходів з цифрової грамотності та кібергігієни для працівників органів влади й закладів соціальної інфраструктури, а також підтримки постійної участі працівників установ у навчанні на платформі Дія. Освіта.

У 2026 році пріоритетом визначається розширення тематики навчань з акцентом на практичні навички роботи в цифровому середовищі та безпечне використання інформаційних технологій, а також підвищення результативності навчання через регулярне вимірювання прогресу (проходження курсів, отримання сертифікатів, застосування знань у роботі). Окремо передбачається продовження координації з районним рівнем та громадами з метою масштабування охоплення і формування сталого кадрового потенціалу для реалізації регіональних і національних цифрових ініціатив.

#### 14. “Безбар’єрний ЦНАП”.

Мета проєкту: створення доступного, інклюзивного та безбар’єрного простору для надання адміністративних послуг в ЦНАП Одеської області шляхом усунення фізичних та інформаційних бар’єрів для більшості категорій мешканців регіону, зокрема для осіб з інвалідністю, людей похилого віку та інших маломобільних груп населення.

Завдання проєкту: усунення фізичних та інформаційних бар’єрів під час отримання адміністративних послуг мешканцями регіону, а саме: забезпечення безперешкодного входу до ЦНАП, шляхом розміщення приміщення ЦНАП на першому поверсі або облаштування пандусів, поручнів, підйомників або кнопок виклику персоналу; маркуванням контрастним кольором сходинок та поручнів; облаштування санітарних кімнат та розміщення безкоштовного на відкритій ділянці біля ЦНАП місця для транспорту осіб з інвалідністю. Крім того, впровадженням зручної навігації всередині приміщення ЦНАП, яка включає наявність інформаційних табличок з дублюванням шрифтом Брайля, який дозволяє людям з порушенням зору отримувати необхідну інформацію самостійно, без обмежень та допомоги інших. Для зручності відвідувачів також передбачається наявність мнемосхеми приміщення, яка показує розташування кабінетів, входів, виходів, службових зон, туалетів та інших важливих об’єктів у приміщенні, також аудіопокажчика (звукового сигналізатора), який допомагає людям із порушеннями зору орієнтуватися у просторі. Підвищення професійної

компетентності адміністраторів ЦНАП: полягає у проведенні навчальних заходів для адміністраторів ЦНАП щодо особливостей обслуговування осіб з інвалідністю, що сприятиме підвищенню рівня доступності та якості надання адміністративних послуг у ЦНАП.

Відповідальні виконавці: Департамент цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації - здійснює координаційне, організаційне та методичне супроводження реалізації проєкту, сприяє взаємодії учасників проєкту, ініціює та проводить навчальні заходи для учасників з питань виконання основних завдань проєкту, контролює на відповідність та здійснює моніторинг виконання ЦНАП регіону основних вимог безбар'єрності.

Органи місцевого самоврядування, в особі центрів надання адміністративних послуг Одеської області - безпосередньо на місцях реалізують основні завдання проєкту; здійснюють роботи з облаштування приміщення ЦНАП в рамках відповідної територіальної громади, здійснюють монтажні, будівельні та інші роботи, у тому числі шляхом встановлення відповідного обладнання у ЦНАП.

Цільова аудиторія:

- особи з інвалідністю (ця категорія включає людей із порушеннями опорно-рухового апарату, зору та слуху, а також осіб з когнітивними обмеженнями).

- маломобільні групи населення (ця категорія включає осіб з тимчасовими обмеженнями рухливості, наприклад, люди після травм або операцій, вагітні жінки, батьки з маленькими дітьми у візочках).

- особи похилого віку (ця категорія включає осіб, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року).

Департаментом цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної (військової) адміністрація на підставі листа №1/01-25/9265/2-24 від 17.07.2024 здійснюється щомісячний моніторинг діяльності центрів надання адміністративних послуг на підставі ключових показників ефективності КРІ, який включає окремий розділ «Безбар'єрність».

Станом на 01.09.2026 за результатами моніторингу встановлено наступні результати.

- 67 ЦНАП забезпечили безбар'єрний вхід для маломобільних груп населення. Це досягнуто завдяки комбінації таких рішень: розміщення приміщень ЦНАП на першому поверсі, облаштування пандусів з поручнями, маркування контрастним кольором сходинок. Крім того, наявність кнопок виклику, які дозволяють отримати необхідну допомогу.
- 83 ЦНАП мають інформаційні таблички (вивіски ЦНАП, графіки роботи, номери або назви робочих місць, назви секторів, кнопки виклику персоналу, санітарні кімнати), що дублюються шрифтом Брайля.
- 56 ЦНАП обладнані мнемосхемами, які відображають план приміщення для полегшення навігації людей з інвалідністю.

- У 56 ЦНАП встановлено аудіопоказчики, які працюють за принципом активації звукового сигналу в певних місцях приміщення, для того щоб зорієнтувати людей із порушенням зору в приміщеннях.
- 70 ЦНАП обладнані системами підсилення звуку необхідними для забезпечення комфортної комунікації осіб з адміністраторами ЦНАП при отриманні адміністративних послуг.
- 55 ЦНАП забезпечили можливість вільного заїзду та маневрування в санітарній кімнаті особам на кріслах колісних, а також встановили поручні навколо туалету.
- 55 ЦНАП облаштовані спеціальними паркувальними місцями для осіб з інвалідністю поблизу входу до приміщення (наявність дорожнього знаку, горизонтальної розмітки з піктограмою та розташування не далі ніж 50 м від входу).
- Департаментом було проведено форум «ЦНАП: Людиноцентричність у дії», спрямованого на обговорення сучасних підходів до надання адміністративних послуг, впровадження людиноцентричного підходу у діяльність ЦНАП та підвищення якості сервісів для громадян.

Захід проведено спільно з представниками Міністерства цифрової трансформації України та програми EGAP, у межах якого учасники мали можливість обмінятися практичним досвідом, обговорити актуальні питання розвитку мережі ЦНАП та шляхи вдосконалення сервісів з урахуванням потреб громадян.

Також організовано зустрічі з представниками Українського товариства глухих (УТОГ) та громадської організації «Місто сили» з метою обговорення питань доступності адміністративних послуг, врахування потреб різних категорій населення та посилення безбар'єрності у роботі ЦНАП.

Департаментом ініційовано проходження адміністраторами ЦНАП навчального курсу “Держава без бар'єрів” розроблений Міністерством цифрової трансформації України в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської «Без бар'єрів» у партнерстві з радницею-уповноваженою Президента України з питань безбар'єрності, ГО «Безбар'єрність», представниками громадянського суспільства та експертами за підтримки проєкту ПРООН «Права людини для України», що фінансується Міністерством закордонних справ Данії, більше 65 ЦНАП пройшли відповідне навчання на платформі Дія. Центрів.

Орієнтовна кількість учасників або охоплення:

Проєкт «Безбар'єрний ЦНАП» реалізується на території 91 ЦНАП Одеської області, що охоплює як міські, так і селищні, сільські територіальні громади.

#### 15. “Створення центрів цифрової безбар'єрності”.

У рамках флагманського проєкту «Створення центрів цифрової безбар'єрності» в Одеській області реалізується комплекс організаційних і навчальних заходів, спрямованих на створення доступних фізичних точок входу до цифрових послуг та підвищення цифрових навичок населення, зокрема соціально вразливих категорій. Заходи проєкту зосереджені на:

- розгортанні мережі центрів цифрової підтримки на базі публічних бібліотек через програму «Хаб цифрової освіти»;
- облаштуванні місць самообслуговування в ЦНАП для самостійного отримання е-послуг та супроводу від адміністраторів;
- регулярному проведенні навчань з цифрової грамотності для населення та працівників установ, які працюють з людьми, що потребують додаткової підтримки (бібліотеки, надавачі соціальних послуг);
- квартальній просвітницькій роботі (вебінари) щодо доступного надання цифрових послуг особам з інвалідністю та людям старшого віку, відповідно до регіонального Плану заходів з реалізації Національної стратегії безбар'єрності до 2030 року.

Відповідальні виконавці:

1. Департамент цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації - координатор проєкту: організаційний і методичний супровід створення / функціонування осередків цифрової підтримки (бібліотеки, ЦНАП), проведення щоквартальних вебінарів для працівників бібліотек і надавачів соціальних послуг, моніторинг виконання заходів, узагальнення статистики охоплення та підготовка звітності в межах реалізації регіонального Плану заходів із безбар'єрності.

2. Районні державні (військові) адміністрації - координатори на районному рівні: забезпечення взаємодії між Департаментом, ОМС, бібліотеками та ЦНАП; сприяння організації роботи центрів / місць самообслуговування, залученню учасників до навчань, збір і подання узагальнених даних про результати.

3. Органи місцевого самоврядування - безпосередні виконавці на місцевому рівні: забезпечення функціонування центрів у громаді (на базі бібліотек та/або у взаємодії з ЦНАП), організація доступу населення до місць самообслуговування, залучення мешканців (особливо осіб з інвалідністю та людей старшого віку) до навчань і консультацій, забезпечення кадрового/організаційного супроводу (призначення відповідальних, графіки, інформування), подання результатів і підтвердних даних для моніторингу.

Проєкт орієнтований на мешканців Одеської області, які потребують підтримки у користуванні цифровими сервісами, з пріоритетом для:

- осіб з інвалідністю (у т.ч. з порушенням зору/слуху/мовлення, а також інших категорій, яким потрібні адаптовані підходи);
- осіб старшого віку;
- людей із низьким рівнем цифрових навичок або обмеженим досвідом користування е-послугами;
- мешканців, які не мають власних технічних можливостей (пристрою/Інтернету) та користуються публічними точками доступу.

Окремою цільовою групою проєкту є працівники бібліотек та надавачі соціальних послуг, які виступають “провідниками” цифрових сервісів для населення і потребують підвищення компетентностей з питань цифрової безбар'єрності.

Головна мета флагманського проєкту - забезпечити безбар'єрний, зручний і практичний доступ населення до цифрових послуг шляхом формування мережі доступних центрів підтримки (на базі бібліотек та ЦНАП), організації навчання цифровій грамотності та розвитку компетентностей працівників установ, які

забезпечують допомогу людям з інвалідністю та особам старшого віку, відповідно до завдань Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору до 2030 року та регіонального Плану заходів.

В рамках реалізації проєкту на базі публічних бібліотек області впроваджується програма «Хаб цифрової освіти» як мережа локальних точок підтримки, де мешканці можуть отримати консультації, доступ до комп'ютерної техніки та допомогу у користуванні цифровими сервісами.

На цей час в області діє 83 таких центри. Регіональним Хабом цифрової освіти визначено Комунальну установу «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського», яка забезпечує методичну підтримку та координацію діяльності мережі.

Також у 91 центрі надання адміністративних послуг Одеської області створено місця для самообслуговування населення, що забезпечують можливість самостійного отримання електронних послуг із залученням консультаційної підтримки. Щомісячно адміністратори ЦНАП проводять навчання з цифрової грамотності. На сьогодні понад 1600 жителів Одеської області отримали сертифікати з підвищення цифрової грамотності.

Крім того, на виконання Плану заходів з реалізації у 2025 і 2026 роках в Одеській області Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 06.06.2025 № 513/А-2025, Департаментом цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму Одеської обласної державної адміністрації щокварталу проводяться навчальні вебінари щодо надання цифрових послуг особам з інвалідністю та особам старшого віку для працівників бібліотек та надавачів соціальних послуг. Близько 500 осіб взяли участь у таких заходах, що сприяло підвищенню якості супроводу отримувачів послуг та поширенню практик цифрової безбар'єрності на місцевому рівні.

У 2026 році продовжується розвиток мережі центрів цифрової підтримки шляхом зміцнення спроможності діючих осередків на базі публічних бібліотек (програма «Хаб цифрової освіти») та подальшого функціонування місць самообслуговування в ЦНАП.

Пріоритетом є підвищення якості супроводу користувачів і збільшення кількості громадян, які отримують практичну допомогу та проходять навчання з цифрової грамотності, у тому числі з орієнтацією на осіб з інвалідністю та людей старшого віку.

Також передбачається продовження щоквартальних вебінарів для працівників бібліотек і надавачів соціальних послуг щодо доступного надання цифрових послуг, із подальшою інтеграцією напрацьованих матеріалів у щоденну практику роботи центрів. Додатково планується посилення взаємодії з громадами для забезпечення сталої роботи центрів та розширення інформаційної підтримки населення щодо можливостей отримання цифрових послуг.

## **Флагманські проєкти Міністерства економіки України.**

16. «Робота без бар'єрів».

17. «Безбар'єрність на ринку праці».

В рамках реалізації проєктів в Одеській області діють наступні програми:

- 1) «Власна справа». З початку дії програми 1619 учасників проєкту отримали мікрогранти на загальну суму 426,6 млн грн;
- 2) гранти в рамках програми з підтримки ветеранів та членів їх сімей з початку реалізації проєкту отримали 146 осіб на загальну суму 70,3 млн грн, що допомогло їм адаптуватися до мирного життя через підприємницьку діяльність.
- 3) навчання та перенавчання у Центрах профтехосвіти (ЦПТО) за направленням служби зайнятості проходили 47 зареєстрованих безробітних з інвалідністю.

З метою сприяння працевлаштування військовослужбовців, звільнених з військової служби та осіб з інвалідністю внаслідок війни, в області діють ряд програм щодо професійного навчання та перекваліфікації ветеранів війни та можливості подальшого їх розвитку.

З початку 2025 року пройшли навчання 56 учасників бойових дій (далі - УБД), видано ваучерів на навчання 30 особам.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2023 № 984 (далі - Постанова) стартував експериментальний проєкт з організації професійного навчання УБД та осіб з інвалідністю внаслідок війни в закладах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості, який дає можливість ветеранам незалежно від рівня їх освіти безкоштовно пройти професійну підготовку, перепідготовку або підвищення кваліфікації за професіями, що є затребувані на ринку праці.

Навчання проводиться за 95 робітничими професіями та 365 освітніми програмами підвищення кваліфікації і триває до 6 місяців.

З початку дії Постанови в Одеській області проходили навчання 177 осіб ветеранів війни, за професіями: «тракторист», «електрогазозварник», «оператор з обробки інформації та програмного забезпечення» тощо, та підвищували кваліфікацію на короткотермінових курсах за напрямками: «Держпрограма Єробота. Отримання державного гранту на створення або розвиток бізнесу», «Адміністратор веб-ресурсів», «Сучасна ділова українська мова».

Разом з тим, для розв'язання проблем у сфері зайнятості в регіоні обласна державна (військова) адміністрація спільно з Одеським обласним центром зайнятості розробили та затвердили Програму зайнятості населення на 2024-2025 роки, яка враховує сучасні реалії у створенні нових робочих місць та сприяння зайнятості громадян, у тому числі ВПО та ветеранів.

В рамках Програми та з метою адаптації та повернення осіб з інвалідністю, осіб з інвалідністю внаслідок війни до активної зайнятості, служба зайнятості залучає громадян даних категорій та роботодавців до активних програм/напрямів зайнятості.

З початку 2025 року:

- 22 особи брали участь в громадських роботах або роботах тимчасового характеру;
- видано 129 направлень для участі 40 осіб з інвалідністю в суспільно-корисних роботах;
- 45 осіб отримали ваучер для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці.

З метою стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць та працевлаштування на них зареєстрованих безробітних з початку 2025 року Одеською обласною службою зайнятості прийнято 90 рішень про надання компенсації Єдиного внеску суб'єктам малого підприємництва.

За програмою надання роботодавцям компенсації фактичних витрат за облаштування робочого місця особи з інвалідністю, згідно з Постановою КМУ від 22.08.2023 № 893, у 2025 році 39 роботодавців отримали компенсацію витрат за облаштування 42 робочих місць для осіб з інвалідністю I та II групи.

З метою адаптації та повернення осіб з інвалідністю, осіб з інвалідністю внаслідок війни до активної зайнятості, Одеський обласний центр зайнятості залучає громадян даних категорій та роботодавців до активних програм зайнятості.

У січні-червні 2026 року 15 осіб приймали участь в громадських роботах або роботах тимчасового характеру. 12 осіб отримали ваучер для підтримання конкурентоспроможності на ринку праці, видано 123 направлення для участі 40 осіб з інвалідністю в суспільно-корисних роботах. За цей період 8 роботодавців отримали компенсацію за облаштування 8 робочих місць працевлаштованих осіб з інвалідністю, три з яких є учасниками бойових дій.

Крім того, компенсацію отримали 5 фізичних осіб-підприємців, які є особами з інвалідністю, за облаштування місця провадження господарської діяльності. Один з них є учасником бойових дій.

Одеським обласним центром зайнятості організовується професійне навчання категорій громадян, які потребують підвищення конкурентоспроможності, зокрема, молоді та осіб, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

У січні-червні 2026 року навчались 442 особи з числа молоді до 35 років та 393 особи, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.

За направленням служби зайнятості 120 зареєстрованих безробітних з інвалідністю проходили навчання

У січні-червні 2026 року проходили професійне навчання 64 учасника бойових дій. З них, за напрямками з підвищення кваліфікації на короткострокових курсах проходили навчання 48 осіб, 13 осіб отримували нову професію, 3 особи УБД пройшли навчання шляхом стажування на робочому місці у роботодавців за професіями «слюсар з ремонту колісних транспортних засобів», «адміністратор», «продавець - консультант».

За програмою «ваучер на навчання» навчалася 11 осіб з категорії учасників бойових дій за професіями «водій автотransпортних засобів», «водій навантажувача», «тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва», «охоронник» та за спеціальностями «медсестринство» і «публічне управління та адміністрування».

У рамках реалізації Постанови КМУ від 21.06.2022 № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу» (зі змінами) фахівцями Одеського обласного центру зайнятості проводиться інформаційна робота щодо надання грантів учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей.

Від початку року Державним центром зайнятості ухвалено 40 позитивних рішень щодо надання грантів. Реалізація грантових програм сприяє започаткуванню та розвитку власної справи, створенню нових робочих місць,

економічній самостійності ветеранів, їхній успішній адаптації до мирного життя та інтеграції у ринок праці.

Разом з тим, для розв'язання проблем у сфері зайнятості в регіоні обласна державна (військова) адміністрація спільно з Одеським обласним центром зайнятості розробили та затвердили Програму зайнятості населення Одещини на 2024-2026 роки (далі - Програма), яка враховує сучасні реалії у створенні нових робочих місць та сприяє зайнятості громадян, у тому числі ВПО та ветеранів.

У рамках Програми та з метою адаптації та повернення осіб з інвалідністю, осіб з інвалідністю внаслідок війни до активної зайнятості, служба зайнятості залучає громадян даних категорій та роботодавців до активних програм/напрямів зайнятості.

Розпочато реалізацію всеукраїнського проєкту «Досвід має значення» (далі - Проєкт), який спрямований на підтримку та працевлаштування людей віком 50+.

З метою інформування роботодавців та шукачів роботи старшої вікової категорії відомості про Проєкт активно розповсюджуються за допомогою зовнішньої реклами та офіційної Facebook-сторінки Одеського обласного центру зайнятості.

Проєкт безпосередньо забезпечує ключові пріоритети Стратегії відновлення та розвитку Одеської області на період 2021-2027 років, яка затверджена рішенням обласної ради від 06.06.2025 № 768-VIII, для збереження людського капіталу в умовах дефіциту кадрів.

## **Флагманський проєкт Міністерства з відновлення, інфраструктури та транспорту України.**

### 18. «Рух без бар'єрів».

Наразі на території Одеської області реалізується флагманський проєкт Міністерства розвитку громад та територій України «Рух без бар'єрів».

Одеська міська рада є учасником зазначеного флагманського проєкту серед інших 15 територіальних громад України та презентувала Безбар'єрний маршрут міста Одеса «Магістральний трамвайний маршрут прямого сполучення «Північ Південь».

Передбачений маршрут загальною протяжністю 19 900 метрів, від вул. Героїв Оборони Одеси, 24 до Центру надання інтегрованих адміністративних послуг, вул. Косовська, 2-Д.

Виконання робіт заплановано провести в декілька етапів.

На I етапі передбачається модернізація ділянки маршруту в 2900 метрів від просп. Князя Володимира Великого (на ділянці від вул. Кішинівської до вул. Давида Ойстраха) та вул. Академіка Заболотного (на ділянці від просп. Князя Володимира Великого до вул. Кримська), включаючи підходи в тому числі до Комунального некомерційного підприємства «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради, під час якої буде проведено капітальний ремонт твердого покриття тротуарів з облаштуванням усіх засобів для безперешкодного руху та облаштування елементами безбар'єрності будівель та споруд які перебувають у державній та комунальній власності.

Визначено амбасадорів проєкту - Валентина Хорунжа, Голова Молодіжної ради при Одеській міському голові, Членкіня ради Безбар'єрності при Одеському міському голові та Олег Соколов, Представник Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю в Одеській обласній державній адміністрації.

В період з 02.06.2025 по 06.06.2025 представниками обласної державної (військової) адміністрації, Одеської міської ради та амбасадорами проєкту проведено маркування безбар'єрного маршруту міста Одеса «Магістральний трамвайний маршрут прямого сполучення «Північ-Південь» відповідно до розробленого бренд-буку.

Усі об'єкти, що входять до маршруту, промарковані відповідно до Інструкції з маркування проєкту «Рух без бар'єрів».

Забезпечено підписання 56 меморандумів про співпрацю між Одеською міською радою та представниками бізнесу, які здійснюють свою діяльність на території вздовж безбар'єрного маршруту у місті Одеса.

Розроблено проєктно-кошторисну документацію на об'єкти, що підлягають облаштуванню безбар'єрним простором шляхом капітального ремонту/ реконструкції вздовж безбар'єрного маршруту.

Отримано експертні звіти. По всіх об'єктах проведені тендери на виконання робіт, укладено договори з підрядними організаціями та отримано дозволи на проведення будівельних робіт. Роботи завершуються.

### **Флагманський проєкт Міністерства молоді та спорту України.**

#### **19. Активні парки: локації безбар'єрного дозвілля».**

В рамках проєкту в Одеській області працює 10 клубів «Нестримні» (7 - місто Одеса, 3 - місто Південне), 2 бігові клуби (1 - місто Одеса, 1 - місто Подільськ), 2 клуби Скандинавської ходьби (1 - місто Одеса, 1 - місто Подільськ).

Флагманський проєкт «Активні парки - локації здорової України» в Одеській області реалізується у 41 громаді, працює 49 координаторів (фахівців).

Залучено - 11554 учасники, з яких 193 особи з інвалідністю, 110 - ветеранів війни, 633 - внутрішньо переміщені особи.